

SVEBRA 2023:2

Norm för krav på utbildning

Röklucketekniker

Version 2.3

Denna norm ska läsas tillsammans med SVEBRA 2023:1 Norm för krav på SVEBRA-certifierande utbildningar. Denna norm är beslutad av SVEBRAs Norm- och certifieringskommitté och träder i kraft 2025-12-17.

SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag är en samhällsnyttig förening för brandsäkerhetsföretag med en vision att göra samhället brandsäkrare.

Föreningen har till uppgift att höja statusen för SBA, systematiskt brandskyddsarbete och öka kvalitén på de tjänster som tillhandahålls i branschen genom att bistå med kompetensutveckling i form av certifiering, normer och riktlinjer, utbildning, information och rådgivning.

Innehåll

Utbildning Röklucketekniker	3
1. Bakgrund.....	3
2. Målgrupp	3
3. Syfte.....	3
4. Definitioner.....	3
5. Referenser.....	4
6. Avgränsningar	4
7. Tillämpning.....	5
8. Förkunskapskrav	5
8.1 Introduktionsutbildning.....	5
8.2 Grundutbildning.....	5
8.3 Repetitionsutbildning	5
9. Utbildningslängd och deltagare	5
9.1 Introduktionsutbildning.....	5
9.2 Grundutbildning.....	5
9.3 Repetitionsutbildning	5
10. Utbildningsmål.....	6
10.1 Introduktionsutbildning.....	6
10.2 Grundutbildning	6
10.3 Repetitionsutbildning.....	6
11. Innehåll.....	6
11.1 Introduktionsutbildning.....	6
11.2 Grundutbildning	6
11.3 Repetitionsutbildning.....	8
12. Examination	8

Utbildning Röklucketekniker

1. Bakgrund

I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3) anges, med stöd i 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, att det är skäligt att varje verksamhet bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete och att detta dokumenteras.

En byggnad kan förses med brandgasventilation i form av rökluckor och ska vid brand ventileras ut de heta och farliga brandgaserna. Kravställning i byggregler, Lag om skydd mot olyckor eller arbetsmiljöverkets författningssamling kan påverka om och hur rökluckor ska finnas. En fungerande röklucka kan göra skillnad på räddningstjänstens insats, utrymning men också brand- och rökgaspåverkan av byggnaden. För att rökluckans funktion ska kunna säkerställas krävs att den regelbundet kontrolleras, provas och underhålls enligt gällande regelverk och riktlinjer.

2. Målgrupp

Utbildningen vänder sig till anställda på företag som är medlem i föreningen SVEBRA och arbetar med att utföra kontroll och underhåll på rökluckor.

3. Syfte

Syftet är att kompetenssäkra kunskapen hos medlemmarnas personal i kontroll och underhåll av rökluckor samt att kvalitetssäkra mot kund så att arbetet utförs på ett standardiserat sätt.

4. Definitioner

Certifikat

Ett kompetensbevis som visar att man har blivit examinerad på en SVEBRA-certifierande utbildning med godkänt resultat samt gäller en viss tid.

Instruktör

Person som utbildar deltagare.

Medlemsföretag	Företag som betalar medlemsavgift i branschföreningen SVEBRA, Svenska Brandsäkerhetsföretag.
Norm- och certifieringskommitté	SVEBRAs kommitté som tar beslut över SVEBRAs normer och certifieringar.
Röklucketekniker	SVEBRA-certifierad person med utbildning, erfarenhet och kunskap om varje åtgärd vid kontroll och underhåll.
SVEBRA-certifierad person	Person som har genomfört en SVEBRA-certifierande utbildning som avslutats med examination med godkänt resultat.
SVEBRA-certifierande utbildning	En utbildning enligt SVEBRAs normer som avslutas med examination och att man får ett certifikat.

5. Referenser

I denna norm finns referenser till följande dokument:

SS 883007:2015	Brand och räddning – Brandgasventilatorer – Kontroll av termisk brandgasventilation
SVEBRA 2009:1	Riktlinje för kontroll och underhåll av rökluckor
SVEBRA 2023:1	Norm för krav på SVEBRA-certifierande utbildningar

6. Avgränsningar

Denna norm anger specifika krav på utbildningen Röklucketekniker.

För att utföra arbeten på tak krävs särskild utbildning. Denna norm hanterar inte detta.

Vad som anges i denna norm ska vid motstridighet gälla före vad som anges i de generella kraven i SVEBRA 2023:1, norm för krav på SVEBRAs certifierande utbildningar.

7. Tillämpning

Medlemsföretag i SVEBRA har förbundit sig att tillämpa föreningens normer och riktlinjer. Det gäller såväl i företagets egen verksamhet som vid marknadsföring och rådgivning till kunder.

8. Förkunskapskrav

Det finns introduktion-, grund- och repetitionsutbildning och för att få genomföra utbildningarna ska man vara anställd i ett företag som är medlem i SVEBRA.

8.1 Introduktionsutbildning

Inga förkunskaper krävs för att genomföra introduktionsutbildning röklucketekniker.

8.2 Grundutbildning

Krav för att få genomföra grundutbildning är genomgången introduktionsutbildning Röklucketekniker med godkänt resultat.

8.3 Repetitionsutbildning

Krav för att få genomföra repetitionsutbildning är att man har genomfört grundutbildning Röklucketekniker från 2023 och senast 6 år efter avlagt prov med godkänt resultat.

9. Utbildningslängd och deltagare

9.1 Introduktionsutbildning

Utbildningen är självstuderande och webbaserad och tar cirka en timme att genomföra.

9.2 Grundutbildning

Utbildningen ska vara minst 10 timmar effektiv tid inklusive praktiska moment och examination och ska ske fysiskt på plats.

Antalet på en utbildning får maximalt vara 12 deltagare.

9.3 Repetitionsutbildning

Utbildningen ska vara minst 6 timmar effektiv tid inklusive examination och ska ske fysiskt på plats. Antalet på en utbildning får maximalt vara 12 deltagare.

10. Utbildningsmål

10.1 Introduktionsutbildning

Utbildningen är till för att förstå säkerhetsrisker och hur man arbetar med rökluckor på tak och fasad i enlighet med rådande regelverk.

10.2 Grundutbildning

Utbildningen är till för att personen som ska utföra arbetet med att kontrollera rökluckor gör det enligt gällande lagar, regelverk, standarder, riktlinjer och tillverkarens instruktioner samt känna till riskmomenten.

10.3 Repetitionsutbildning

Utbildningen är till för att informera om förändringar i lagar och regelverk samt förändringar på rökluckor och inträffade händelser som kan påverka säkerheten samt utbyta erfarenheter med andra.

11. Innehåll

11.1 Introduktionsutbildning

En webbaserad utbildning där man med godkänt resultat erhåller utbildningsintyg.

11.2 Grundutbildning

Utbildningen ska ha minst nedanstående innehåll:

- Lagar och bestämmelser
- Brandkunskap
- Brandgasventilation
- Rökluckor
- Risker och säkerhet
- Praktiska moment
- Kontroll- och underhållsbesöket
- Analytisk dimensionering
- Verkliga händelser

Obligatoriska praktiska moment och material:

1. Mäta gasfjädrar (olika längder, N, dimensioner på gängor).
Material: Gasfjädrar (M6, M8), tumstock, skjutmått.
2. Mäta upp laddspänning + batterispänning.
Material: Multimeter, batteritestare, skruvmejsel (för att öppna batteribackup), demonstrationslucka.
3. Byta smältbleck samt titta på olika varianter av smältbleck. Delat smältbleck för att visa hur man går till väga för att hitta ersättningsbleck.
Material: Demonstrationslucka, olika varianter på smältbleck (A, C, IR).
4. Återställa hållmagnet samt manövrering efter öppnad lucka.
Material: Elmejsel, demonstrationslucka.
5. Skarva två vajrar så att den går att dra genom ett brythjul.
Material: vajersax, vajer, eltejp, brythjul.
6. Skala kabel och ansluta på kopplingspunkt (kontrollera så att inte ledare blir blottade utanför kopplingspunkten, risk för kortslutning).
Material: Skaltång, elmejsel, kopplingspunkt (till exempel kopplingsplint), 2-ledad kabel

Syftet med de praktiska momenten är att deltagaren ska få möjlighet att genom handledning utföra delar av kontroll- och underhållspunkterna. De delar som har valts att utföras som praktiska moment är av stor vikt att de utförs på ett korrekt sätt.

Genom att utföra momenten under utbildningen ges deltagaren möjlighet att under kontrollerade former utföra kontroll- och underhållspunkterna och har möjlighet att fråga instruktören om något är oklart.

Instruktören ges också möjlighet att kontrollera och bedöma att deltagaren har tagit till sig instruktionerna.

Instruktörsmaterial:

För att kunna genomföra utbildningen ska instruktören ha med sig minst följande:

- Multimeter
- Skruvmejslar
- Övningsröklucka
- Måttstock
- Lämpliga tänger
- SS 883007:2015 Brand och räddning – Brandgasventilatorer – Kontroll av termisk brandgasventilation
- SVEBRA 2009:1 Riktlinje för kontroll och underhåll av rökluckor
- Deltagarmaterial

Övningsluckan är utrustad och funktionsduglig med minst följande:

- Två gasfjädrar
- Smältbleck
- Hållmagnet
- Strömförsörjning som ansluts med stickpropp
- Batterier
- Tryckknapp och nyckelvred

11.3 Repetitionsutbildning

Innehållet i repetitionsutbildningen utgår från utbildningsmaterialet i Grundutbildningen med en tillhörande handledning på vilka delar som är obligatoriska.

12. Examination

Examination genomförs på grund- och repetitionsutbildningen med ett certifieringstest:

- 20 flervalsfrågor
- 3 svarsalternativ
- 15 rätt för godkänt